

מ"י 59444/05/21 - תחנת משטרה - גלילות (הרצלייה) נגד מ' א'

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

מ"י 59444-05-21 תחנת משטרה - גלילות (הרצלייה) 14 יוני 2021
(מרחב ירקון) נ' א'

לפני כבוד השופטת כריסטינה חילו-אסעד
המבקשים תחנת משטרה - גלילות (הרצלייה) (מרחב ירקון)

נגד
החשודים מ' א'

נוכחים:

נציג המבקשת - פקד אדם בן שחר

ב"כ החשוד - עו"ד יוסי בכר

החשוד - אין התייצבות

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

לפניי בקשתו של החשוד לקבל פיצוי בגין מעצר שווא.

ביום 30.5.21 הובא החשוד לבית המשפט בצירוף בקשה של היחידה החוקרת להורות על הארכת מעצרו למשך 4 ימים נוספים וזאת לאחר שנחשד בביצוע עבירות של תקיפת בת זוג, היזק לרכוש, תקיפה סתם ותקיפת שוטר.

בדיון באותו יום הוריתי על שחרורו של החשוד בערובה ובתנאים מגבילים. זאת לאחר שקבעתי כי אף שקיים חשד סביר כנגד החשוד לביצוע העבירות המיוחסות לו, מדובר בחשוד נעדר הרשעות קודמות ועלה מהחומר הקיים בתיק החקירה כי מדובר באירוע חריג שאינו מאפיין את התנהלותו ואשר אירע על רקע של שתיית אלכוהול מופרזת ולא ממניע עברייני. על כן, ובהתאם להוראות הדין, מצאתי באותו מקרה להסתפק בחלופת מעצר הולמת אשר כללה שחרור למעצר בית מוחלט, איסור שתיית אלכוהול ותנאים נוספים.

היחידה החוקרת לא השלימה עם החלטת השחרור וביקשה להורות על עיכוב ביצועה. נציג היחידה החוקרת **הצהיר** באותו מעמד כי היחידה החוקרת החליטה להגיש ערר על החלטת השחרור. לאמור - לא נתבקשה שהות על מנת לשקול את החלטת השחרור או על מנת לבחון את הנמקותיה או להתייעץ באשר לאפשרות להשיג עליה, אלא הצהרה כי יוגש ערר בפועל.

על יסוד הצהרה זו, ולאור פסיקת בית המשפט בעליון בנושא עיכוב ביצוע, עוכב שחרורו של המבקש עד למחרת היום. עם זאת, מאחר והדיון הסתיים בשעה 11:50 בבוקר ציינתי בהחלטתי כי טוב תעשה היחידה החוקרת לו תגיש את הערר עוד באותו היום, על מנת לאפשר דיון בבית המשפט המחוזי עוד באותו היום, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט המחוזי.

בהמשכו של אותו יום, שקלה היחידה החוקרת את עמדתה בשנית והגיעה למסקנה שאין מקום להשיג על החלטת השחרור. היחידה החוקרת הודיעה על כך בעל פה ובכתב למזכירות בית המשפט. ברם, הודעה כזו לא נמסרה לסנגור המייצג ומכאן שהוא גם לא פעל להסדרת תנאי הערובה לצורך שחרורו בפועל של החשוד ממעצר.

התוצאה היא כי החשוד נותר במעצר עד לבוקרו של יום 31.5.21 או אז הוגשה בקשה בהולה על ידי הסנגור להורות על שחרורו ממעצר.

אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי הרשות החוקרת רשאית, ככל רשות מנהלית, לשקול את החלטתה מחדש ואף לחזור בה מן הכוונה להגיש ערר, וזאת לאחר חשיבה מחודשת על נסיבות המקרה ובכלל זה בחינת ההצדקה להמשך המעצר. במובן זה, טוב עשתה היחידה החוקרת כאשר שקלה בשנית את החלטתה והחליטה, תוך זמן קצר יחסית, כי אין הצדקה לערור על החלטת השחרור. מדובר בהתנהגות אחראית וראויה וברור שהחלטה זו נמצאת במתחם שיקול דעתה של היחידה החוקרת, ואין מקום לסבור אחרת או לצפות מהיחידה החוקרת להיות כבולה בהחלטתה המקורית ולהגיש ערר כשאינה סבורה שיש הצדקה עניינית או משפטית להגשתו רק משום שכך סברה מלכתחילה.

עם זאת, החלטה זו לא הובאה לידיעת הסנגור ובכך כשלה היחידה החוקרת.

היחידה החוקרת, בתגובתה בכתב וגם בדיון היום, הטילה את האחריות להמשך מעצרו של החשוד על מזכירות בית המשפט אשר לא הודיעה לסנגור על ההחלטה שלא להגיש ערר, כמו גם על הסנגור אשר לא עיין בהודעת היחידה החוקרת באתר נט המשפט.

איני רואה עין בעין עם היחידה החוקרת. היחידה החוקרת היא זו שעתרה מלכתחילה למעצרו של החשוד. בקשתה נדחתה ובית המשפט הורה על שחרורו. שחרורו של החשוד עוכב על יסוד **הצהרתה הפוזיטיבית והנחרצת** של היחידה החוקרת כי בכוונתה לערור על החלטת השחרור. החלטה זו כאמור לא הובאה לידיעת הסנגור.

מזכירות בית המשפט, האמונה על תפעול הפן הדיוני והטכני של דיוני בית המשפט אינה צד להליך המשפטי. הצד השני להליך הוא החשוד וסנגורו, והחובה להעביר לצד השני כל הודעה בכתב המוגשת לבית המשפט במסגרת דיון המתנהל במעמד שני הצדדים, היא חובה בסיסית המוטלת על כלל המתדיינים ובכלל זה על היחידה החוקרת.

במקרה זה, לטעמי, לא היה די אף בשליחת עותק פיזי של ההודעה בכתב אשר הוגשה לבית המשפט גם לסנגור אלא שלאור מעמדה החוקתי של הזכות לחירות ולאור הדינמיות של הליכי מעצר לצרכי חקירה, היה על היחידה החוקרת ליידע את הסנגור **גם טלפונית באופן מיידי וללא דיחוי** מיד לאחר קבלת החלטתה שלא להגיש ערר על מנת שיוכל לדאוג להסדרה הטכנית של תנאי השחרור ולהוצאה לפועל של החלטת השחרור. באנלוגיה, ראו הנחיה מספר 6/98 של נשיאת בית המשפט העליון המחייבת צירוף תגובת הצד שכנגד לכל בקשה המוגשת בגדרו של הליך תלוי ועומד. על היחידה החוקרת מוטלת חובת הגינות דיונית כצד מתדיין ליידע את הצד שכנגד באשר לכל בקשה המוגשת, ובמקרים המתאימים גם לקבל תגובה. כאשר מדובר בעצור מדובר בחובה מוגברת ולא ניתן להטיל אחריות על הסנגור או לצפות ממנו לצפות במסמכים באתר נט המשפט (למעלה מן הצורך יוזכר כי בהליכי מעצר ימים עדכון הייצוג באתר נט המשפט לא תמיד נעשה באופן מיידי).

העובדה כי היחידה החוקרת לא יידעה את הסנגור, מובילה למסקנה כי במקרה זה לא פעלה היחידה החוקרת באחריות ובשקיפה ראויה וסבירה כמצופה ממנה על מנת לצמצם את הפגיעה בחירותו של החשוד.

יוזכר, כי עסקינן בבחור צעיר נעדר עבר פלילי אשר נעצר לאחר התנהגות חריגה שמקורה באירוע חד פעמי של שתיית אלכוהול מוגזמת.

במאמר מוסגר אציין כי טוב תעשה היחידה החוקרת לו תפעל בעתיד בזירות המתחייבת טרם הצהרה על כוונה להגיש ערר מיד לאחר תום הדיון, ולמצער תבקש לעכב את ביצוע השחרור למשך זמן קצר על מנת ללמוד את החלטת ביהמ"ש, לעיין בנימוקיה ולשקול את עמדתה באשר להמשך מעצרו של החשוד, וזאת במקום הצהרה פוזיטיבית בדיון על כוונתה להגיש ערר ושקילה מאוחרת יותר של נסיבות הענין.

סיכומי של דבר, החשוד נותר במעצר לשווא ואני סבורה שיש לפצותו על כך.

המסגרת המשפטית לפיצוי בגין מעצר שווא נתונה בסעיף 38 לחוק סדר הדין הפלילי:

"מעצר אדם ושחרור בלא שהוגש נגדו כתב אישום, ומצא בית המשפט שלא היה יסוד למעצר, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי האדם, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לו פיצוי על מעצרו והוצאות הגנתו בסכום שיקבע בית המשפט."

ברע"פ 2707/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (07.06.2017) ציין בית המשפט העליון (כבוד השופט א' שהם) כי על מנת להורות על פיצוי בגין מעצר שווא לפי סעיף 38 נדרש תנאי נוסף והוא סיומו של ההליך ללא הגשת כתב אישום. בית המשפט הפנה במקרה זה להחלטתו של בית המשפט העליון ברע"פ 1425/16 **זבידאת נ' מדינת ישראל** (28.12.2016) במסגרתה נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב בע"פ

42768-09-15 זבידאתנ'מדינת ישראל (06.01.2016) אשר קבע קביעה דומה. עם זאת, במסגרת פסק דינו של בית המשפט המחוזי באותו מקרה נקבע גם **חריג** המאפשר במקרים מסוימים לפסוק פיצוי בגין מעצר שווא וזאת ללא תלות בשאלה האם הוגש או יוגש כתב אישום כנגד החשוד (ר' פסקה 9 לפסק דינה של כבוד השופטת ברלינר).

המקרה שלפניי נופל בגדרי אותם מקרים מובהקים שבהם אין ולא יהיה קשר בין המשך מעצרו המיותר של החשוד לבין השאלה האם בסופו של יום יוגש כנגדו כתב אישום בגין העבירות בגין נעתר מלכתחילה ועל כן מוצדק לפצות. יובהר, כי החשוד נותר במעצר בעוד שהיה אמור להשתחרר אך ורק לאור הצהרת היחידה החוקרת בדבר כוונתה להגיש ערר ולא משום נסיבות הקשורות לתיק או לאשמתו ועל כן גם אם בעתיד יוגש כתב אישום כנגד החשוד בעבירות המיוחסות לו ברור שאין לכך השלכה על שאלת ההצדקה למעצרו לאחר שניתנה החלטת השחרור. מובהר כי לא נבחנת במסגרת בקשה זו שאלת ההצדקה למעצרו מלכתחילה בתיק זה.

אשר לבקשת ב"כ החשוד להטיל הוצאות לטובת אוצר המדינה, לאור החלטתי בדבר ההצדקה להטיל פיצוי לטובת החשוד שחירותו נשללה, אינני סבורה שיש מקום להטיל בנוסף על היחידה החוקרת גם הוצאות לטובת אוצר המדינה. זאת, בייחוד, לנוכח העובדה שהיחידה החוקרת הודיעה לבית המשפט בכתב על כוונתה שלא להגיש ערר והמחדל למעשה מופנה כלפי החשוד שנפגע מהעובדה שההודעה לא נשלחה גם לסנגור.

אשר לסכום הפיצוי, אני מוצאת לנכון כי אין מקום להגבלת סכום הפיצוי בתקרה הגבוהה הקבועה בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982 הקובעות פיצוי בגין הפסד השתכרות בלבד, הרי שיש מקום להורות גם על פיצוי שייקח בחשבון גם את הפגיעה בחירות ובכבוד הנלווים למעצר ולא רק הפסד השתכרות.

סיכומי של דבר אני מורה ליחידה החוקרת לשלם פיצוי בסך 1000 ש"ח אשר ישולם בתוך 30 יום מהיום.

**ניתנה והודעה היום ד' תמוז תשפ"א,
14/06/2021 במעמד הנוכחים.
כריסטינה חילו-אסעד, שופטת**

הוקלדעלידיהגרבוקשיש